

Asia: VN/5810/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi kaupparekisterilaiksi ja elinkeinotoimintalaiksi sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK kiittää mahdollisuudesta lausua (Dnro VN/5810/2020) luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaupparekisterilaiksi ja elinkeinotoimintalaiksi sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

Sähköisen kaupparekisteriasioinnin ehdotetaan tulevan yksityisiä elinkeinoharjoittajia, säätiöitä ja yhdistyksiä lukuun ottamatta velvoittavaksi vuoden 2026 alusta. Rekisteriviranomainen voisi edellyttää paperilla ilmoittavan fyysistä tunnistamista.

Tietojen luotettavuutta parannettaisiin velvoittamalla osakeyhtiöt, osuuskunnat, eurooppayhtiöt, eurooppaosuuskunnat ja sivuliikkeet vahvistamaan kaupparekisteriin merkittyjen tietojen ajantasaisuus vuosittain. Patentti- ja rekisterihallituksella olisi jatkossa oikeus määrätä kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu kaupparekisteriin liittyvän ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä sekä tilinpäätöksen myöhästymismaksu myöhässä rekisteröitäväksi ilmoitetusta tilinpäätöksestä. Tosiasiallista edunsaajaa koskevan ilmoituksen laiminlyönti voisi johtaa yrityksen poistamiseen kaupparekisteristä.

Yksityisten elinkeinonharjoittajien osalta pääosin luovuttaisiin ilmoitusvelvollisuudesta kaupparekisteriin. Muut viranomaiset voisivat vain poikkeuksellisesti pyytää kaupparekisteristä saatavilla olevia tietoja jatkossa yrityksiltä.

MTK pitää muutoksia lähtökohtaisesti kannatettavina ja pitää erittäin tärkeänä, että laista poistetaan vanhat käsitykset siitä, että maatalouden harjoittaminen ei olisi elinkeinon harjoittamista.

Suurin osa maatalouden harjoittajista edelleenkin harjoittaa toiminta yksityisenä elinkeinonharjoittajana Y- tunnuksella, pieni osa yhtiömuodossa. Osakeyhtiömuotoisuus tulee kuitenkin lisääntymään.

Luonnoksessa uudeksi elinkeinotoimintalaiksi määriteltäisiin elinkeinotoiminta, jolla tarkoitettaisiin ammatin tai elinkeinon harjoittamista tulon tai muun taloudellisen hyödyn saamiseksi. Esityksessä ei ole tarkoitus tehdä rajouksia toiminnan laadun suhteen myöskään maatalouden tai siihen liitännäisen toiminnan osalta. Tällä ei otettaisi kantaa muualla lainsäädännössä oleviin erityissäännöksiin koskien maatalouden harjoittamista, eikä sillä MTK:n käsityksen mukaan muutoinkaan ole merkittävää vaikutusta maatalouden harjoittajiin. Käytännössä keskeinen olisi yksityisen elinkeinoharjoittajan kelpoisuutta koskevan säännöksen soveltaminen selkeästi myös maatalousyrittäjiin. Käytännössä olisi niin, ettei kaupparekisteri rekisteröisi sellaista yksityistä elinkeinoharjoittajaa, joka ei olisi elinkeinotoimintalain nojalla kelpoinen harjoittamaan elinkeinotoimintaa sis. myös maatalouden/kalastuksen. MTK:lla ei ole huomautettavaa esitettyyn muutokseen.

Yksityisen elinkeinoharjoittajan rekisteröitymisvelvollisuuden suhteen luonnoksessa on esitetty pääosin luovuttavaksi rekisteröitymisvelvollisuudesta kaupparekisteriin. Kaupparekisterilaki ei enää myöskään sisältäisi voimassa olevaa kaupparekisterilain 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaista säännöstä, jonka mukaan yksityisen elinkeinoharjoittajan rekisteröitymisvelvollisuus ei koske maatilatalouden eikä kalastuksen harjoittajia. On kuitenkin huomattava, että jatkossa rekisteröitymisvelvollisuus koskisi sellaisia yksityisiä elinkeinoharjoittajia, joiden tulee ilmoittaa kirjanpitolain nojalla tilinpäätös rekisteröitäväksi. Koska kirjanpitolakia ei sovelleta maataloutta harjoittaviin luonnollisiin henkilöihin (kirjanpitolaki 1 a § 1 mom.), säilyisi oikeustila tältä osin nykyistä vastaavana. MTK:lla ei ole huomautettavaa uudistukseen ja pitää muutoksia kohtuullisen vähäisinä. Monet maatalousyrittäjät tekevät oma-aloitteisesti kaksinkertaisen kirjanpidon. Muutokset eivät juurikaan muuta nykykäytäntöä. MTK pitää kuitenkin tärkeänä, että tulevista muutoksista tiedotetaan riittävästi ja ohjeistetaan esimerkiksi ProAgrian toimijoita uuden lainsäädännön vaatimuksista.

2) Lausuntonne velvoittavaan sähköiseen kaupparekisteriasiointiin siirtymisestä.

-

3) Lausuntonne yksityisen elinkeinoharjoittajan rekisteröitymisvelvollisuudesta luopumisesta.

Vaihtoehtoisia toteuttamisvaihtoehtoja on avattu esitysluonnoksen kappaleessa 5.1.5. Kannatatteko ehdotettua rekisteröintivelvollisuudesta luopumista vai vaihtoehtoisissa ratkaisutavoissa esitettyjä vaihtoehtoja, mitä niistä? Perustelut näkemyksellenne? Jos velvollisuudesta luovutaan esityksen mukaisesti, mitä perustietoja pelkästään Verohallinnon rekisteriin rekisteröityneestä yksityisestä elinkeinoharjoittajasta tulisi mielestänne olla saatavilla julkisesta yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä?

-

4) Lausuntonne vuotuisesta kaupparekisteritietojen tarkistamisvelvollisuudesta.

-

5) Lausuntonne hallinnollisista seuraamusmaksuista.

-

6) Lausuntonne tosiasiallisia edunsaajia koskevien tietojen luovuttamista koskevista säännöksistä sekä elinkeinonharjoittajan poistamisesta kaupparekisteristä tosiasiallisia edunsaajia koskevan ilmoituksen laiminlyönnistä sekä poistamismenettelyn piirin laajentamisesta myös tilinpäätöksen rekisteröinnin laiminlyönnistä.

-

7) Lausuntonne automaattisen päätöksenteon soveltamisalasta kaupparekisterissä.

Esityksen mukaan Patentti- ja rekisterihallituksen olisi julkistettava kuvaus kaupparekisteri-ilmoituksen automaattisen käsittelyn algoritmista. Rekisteröintivelvollisella ja rekisteriin merkityllä henkilöllä olisi lisäksi oikeus saada erillinen kuvaus algoritmin toiminnasta automaattisessa käsittelyssä tehdystä rekisterimerkinnästä. Miten arvioitte ilmoitusten automaattisen käsittelyn vaikutuksia yritysturvallisuuteen?

-

8) Lausuntonne viranomaisten velvoittamisesta hakemaan kaupparekisteriin rekisteröidyt tiedot kaupparekisteristä tai muusta vastaavasta lähteestä.

-

9) Lausuntonne rekisteriviranomaisen oikeudesta vaatia paperilla ilmoituksen jättäneen fyysistä tunnistamista ja oikeudesta viran puolesta luovuttaa tieto vireille tulleesta ilmoituksesta tarpeelliseksi katsomalleen henkilölle ilmoituksen oikeellisuuden varmistamiseksi.

Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus on ehdottanut, että rekisteröitäessä vastuuhenkilö kaupparekisteriin, edellytyksenä tulisi olla henkilön ilmoituksen yhteydessä antama suostumus. Esitysluonnoksessa ei ole tätä koskevaa esitystä, mutta ehdotus on avattu kappaleessa 5.1.6. Katsotteko, että suostumusmenettely tulisi lailla ottaa osaksi rekisteröintiprosessia?

-

10) Lausuntonne luonnoksesta elinkeinotoimintalaiksi (2. lakiehdotus)

-

11) Lausuntonne muista liitelaista (lakiehdotukset 3.–41.)

-

12) Lausuntonne säätämisyjärjestysperusteluista

-

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.